

Верховний
Суд

Межі застосування процедури in absentia під час притягнення до кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни

Наталія Марчук

Суддя Верховного Суду у
Касаційному кримінальному суді

VI Міжнародний кримінально-
правовий форум

14.02.2024

Регулювання процедури in absentia за національним законодавством

Статті 297-1 – 297-5 КПК – спеціальне досудове розслідування :

- на підставі ухвали слідчого судді;
- у кримінальних провадженнях визначених категорій, зокрема за статтею 438 КК;
- стосовно підозрюваних, крім неповнолітніх, які переховуються від органів слідства та на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

- повістки про виклик підозрюваного надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в ЗМІ загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора;
- з моменту опублікування повістки підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом;
- копії процесуальних документів надсилаються захиснику.

Стаття 323 КПК – судовий розгляд за відсутністю обвинуваченого (in absentia):

- ухвала про здійснення спеціального судового провадження;
- участь захисника є обов'язковою;
- повістки про виклик обвинуваченого – за останнім відомим місцем проживання чи перебування;
- процесуальні документи – надсилаються захиснику.

- інформація про повістки та процесуальні документи – в ЗМІ та на офіційному веб-сайті суду;
- з моменту опублікування повістки обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Висновки ЄСПЛ у заочних провадженнях у справах про воєнні злочини

стаття 6 п.1 ЄКПЛ – право на справедливий суд

влада може вдатися до заочного судового розгляду, якщо :

1) обвинувачений знає про провадження проти нього/неї, але або відмовляється від свого права брати участь у судовому розгляді, або вирішує ухилитись від правосуддя,

2) якщо він/вона не знає про провадження (в цьому випадку сумісність із ЄКПЛ може забезпечуватись лише через надання можливості заново провести розгляд справи, щойно йому/їй стане про такий розгляд відомо)

(Інформаційна довідка, розроблена експертно-консультативною групою Ради Європи з підтримки Офісу Генерального прокурора України, 07.09.2022)

Судова практика національних судів

Звіт за результатами впровадження проєкту «Моніторинг судових проваджень у справах про воєнні злочини», грудень 2023 року, ВГО «Асоціація правників України»

Проблемні питання

- належне сповіщення підозрюваного, обвинуваченого;
- здійснення ефективного захисту;
- обрнтованість і мотивованість судових рішень;
- можливість перегляду вироку, ухваленого в спеціальному судовому провадженні.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!